

HIV ile Yaşayan Kişilerde HIV/AIDS ile İlişkili İçselleştirilmiş Damgalama

Servet Öztürk 1 , Çağlar Şimşek 2

1-Okan Üniversitesi Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Kliniği, İstanbul

2-Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Hasta Hakları Birimi, İstanbul

Giriş ve Amaç

Damga (Stigma); leke, yara, iz anlamına gelse de, günümüzde daha çok “kara leke” anlamında kullanılmaktadır. HIV ile yaşayan kişilerin yaşadığı en büyük sorunların başında da toplum tarafından damgalanma ve öznel damgalama gelmektedir. Bu çalışmanın amacı HIV ile yaşayan kişilerde içselleştirilmiş damgalama düzeyi ve etkileyen faktörleri incelemektir.

Yöntem

Tanımlayıcı desende Mart-Haziran 2021 tarihlerinde gerçekleştirilen çalışmanın evrenini Fatih Sultan Mehmet E.A. Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları Polikliniğinde HIV/AIDS tanısıyla takip edilen 283 kişi, örneklemini ise çalışmaya katılmayı kabul eden 111 kişi oluşturmuştur.

Sosyodemografik Bilgi Formu ve HIV/AIDS ile Yaşayan Bireylerde İçselleştirilmiş Damgalama Ölçeği (HAYB-İDÖ) kullanılmıştır. Veriler SPSS 25 programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Perspectives in PSYCHIATRIC CARE

ORIGINAL ARTICLE

Turkish validity and reliability of the Internalized AIDS-Related Stigma Scale

Servet Öztürk MD ✉, Çağlar Şimşek MSc (PhD Student) ✉, Elif Ardiç MSc (PhD Student) ✉, Canan Ağalar MD ✉

First published: 08 December 2020 | <https://doi.org/10.1111/ppc.12688>

HIV/AIDS Congress, November 14–17, Antalya, Turkey (Oral Presentation).

Hiv/Aids İle İlişkili
İçselleştirilmiş
Damgalama
Ölçeği

Bulgular

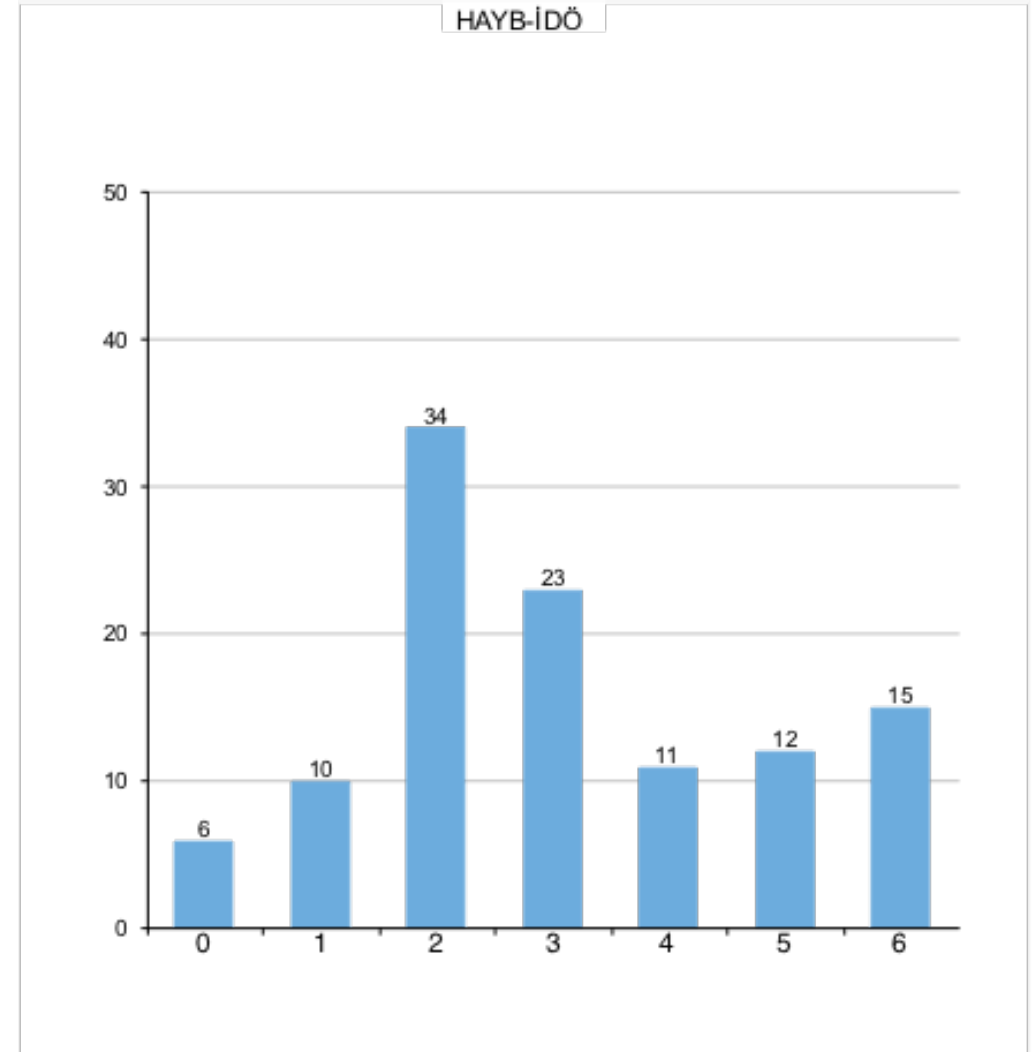

Çalışmaya katılan 111 kişinin %9'unu (n=10) kadın, %91'ini (n=101) erkekler oluşturmaktadırlar.

Yaş ortalaması 41.79 ± 12.68 (min-maks:20-77) idi.

HAYB-İDÖ ortalaması 3.06 ± 1.72 olup min-maks (0-6) olarak saptandı.

6 kişide (%5.4) ise işlepleştirilmiş dangalama saptanmadı. 15 hastada ise dangalama puanı 6 olarak bulundu.

Sosyodemografik Özelliklerin ve HAYB-İDÖ Puanları ile Karşılaştırılması (N=111)

		n	%	A.O ± S.S.	Med (min - maks)	p
Cinsiyet	Kadın	10	9.0	3 ± 1.56	2.5 (1 - 6)	0.862 α
	Erkek	101	91.0	3.07 ± 1.75	3 (0 - 6)	
Medeni Durum	Evli	31	27.9	3.97 ± 1.66	4 (1 - 6)	0.001* β (1-2)
	Bekar	69	62.2	2.54 ± 1.55	2 (0 - 6)	
	Boşanmış	5	4.5	4.4 ± 1.82	5 (2 - 6)	
	Dul	6	5.4	3.33 ± 1.63	3 (1 - 6)	
Çocuk	Var	38	34.2	3.97 ± 1.64	4 (1 - 6)	0.0001* α
	Yok	73	65.8	2.59 ± 1.58	2 (0 - 6)	
Eğitim Düzeyi	İlkokul	31	27.9	3.74 ± 1.79	4 (0 - 6)	0.072 β
	Lise	28	25.2	2.82 ± 1.68	3 (0 - 6)	
	Ön lisans	7	6.3	3 ± 1.41	2 (2 - 5)	
	Lisans	40	36.0	2.93 ± 1.58	2 (0 - 6)	
	Lisansüstü	5	4.5	1.4 ± 1.95	0 (0 - 4)	

“Denek sayısı yeterli olmayan sınıflar karşılaştırmalardan dışlanmıştır”. * $p < 0.05$ istatistiksel olarak anlamlı farklılık. A.O: Aritmetik ortalama; S.S.: standart sınıma; med (min – maks): Ortanca (en küçük – en büyük değerler); α : Mann Whitney U testi; β : Kruskal Wallis Varyans Analizi

Bulgular

Ayrıca yaş ve hastanın HIV/AIDS tanı süresi ile ölçek toplam puan karşılaştırıldığında yaş ile ölçek toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde korelasyon olduğu görüldü. İleri yaşta damgalama eğiliminin daha fazla olduğu saptandı. Tanı konulma süresi ile HAYR İDÖ toplam puanı arasında

Sonuç ve öneriler

Katılımcıların %94.6'ünde içselleştirilmiş damgalama saptandı. Tedavi süresi ve eğitim düzeyinin damgalama üzerine etkisinin istatistiksel olarak anlamlı fark yaratmadığı görüldü. Sonuç olarak stigmatı azaltmak, önlemek için HIV hakkında psikoeğitim ve terapotik destek ihtiyacının karşılanması önerilmektedir.

Kaynaklar

1. UNAIDS Data 2017 [İnternet]. Geneva: Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS) [erişim 11 Mart 2020]. http://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/20170720_Data_book_2017_en.pdf

2. Sayan M, Hınçal E, Şanlıdağ E, Kaymakamzade B, Tijani F, Baba IA. Türkiye’de HIV/AIDS’in 1985-2016 yılları arasındaki dinamiği [İnternet]. Ankara: İnfeksiyon Dünyası [erişim 11 Mart 2020]. <http://www.infeksiyondunyasi.org/pages/HIV-AIDS-2017>

3. Kalichman SC, Simbayi LC, Cloete A, Mthembu PP, Mkhonta RN, Ginindza I. Measuring AIDS stigmas in people living with HIV/AIDS: the internalized AIDS-related stigma scale. *AIDS Care*. 2009 Jan;21(1):87-93. doi: 10.1080/09540120802032627

4-Öztürk S, Şimşek Ç, Ardiç E , Ağalar C. HIV/AIDS’le Yaşayan Bireylerde İçselleştirilmiş Damgalama Ölçeği’nin Türkçe Geçerlik Ve Güvenirliliği. HIV/AIDS kongresi 2019 kongre bildiri kitabı,2019,14-15.

